

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY

OBECNÁ PRAVIDLA PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE

PŘÍLOHA Č. 18

METODICKÝ POKYN PRO UPLATŇOVÁNÍ ZÁSADY DNSH „VÝZNAMNĚ NEPOŠKOZOVAT“ PRO NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY 2021-2026 (SUBMETODIKA VK NPO 3.3)

Příjemce je povinen řídit se pokyny *uvedenými v Metodickém pokyn pro uplatňování zásady DNSH „významně nepoškozovat“* zpracovaného dle Metodického pokynu DNSH v gesci odboru Koordinace Národního plánu obnovy Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO-DU). Pokyny jsou uvedeny níže.

Metodický pokyn uvedený v této příloze se může měnit v závislosti na aktuálních požadavcích Evropské komise a MPO-DU.

VERZE 2.00

PLATNOST OD 17.3.2023

Revize č.	Kapitola	Strana	Předmět revize	Zdůvodnění revize	Datum platnosti revize
1	-		Vložení verze 2.0 METODICKÉHO POKYNU PRO UPLATŇOVÁNÍ ZÁSADY DNSH „VÝZNAMNĚ NEPOŠKOZOVAT“ PRO NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY 2021-2026 (SUBMETODIKA VK NPO 3.3)	Z důvodu aktualizace požadavků je nahrána nová verze dokumentu.	17.3.2023

OBSAH

1	ÚVOD	4
2	Kontrolní protokol k DNSH a Potvrzení o splnění DNSH-závěrečné	5
3	Obecné nastavení zásady DNSH	6
3.1	<i>Podpůrné materiály pro plnění DNSH</i>	<i>7</i>
4	Naplnění specifických cílů DNSH.....	8
4.1	<i>Zmírňování změny klimatu.....</i>	<i>8</i>
4.2	<i>Příspěvek k řešení změny klimatu</i>	<i>9</i>
4.3	<i>Udržitelnost využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů</i>	<i>10</i>
4.4	<i>Přechod na oběhové hospodářství včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace</i>	<i>11</i>
4.4.1	<i>Výstavba a rekonstrukce budov.....</i>	<i>12</i>
4.4.2	<i>Pořizování bezemisních a nízkoemisních automobilů</i>	<i>13</i>
4.5	<i>Prevence a omezování znečištění.....</i>	<i>13</i>
4.5.1	<i>Výstavba a rekonstrukce budov.....</i>	<i>13</i>
4.5.2	<i>Pořizování bezemisních a nízkoemisních automobilů</i>	<i>15</i>
4.6	<i>Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů</i>	<i>15</i>
5	Přehled dokumentů sloužící k doložení plnění DNSH	17
6	LEGISLATIVNÍ RÁMEC DNSH	18
6.1	<i>Zdroje:.....</i>	<i>19</i>
6.2	<i>Zdroje k DNSH</i>	<i>20</i>
7	ZKRATKY	21
8	PŘÍLOHY	22

1 ÚVOD

Ministerstvo práce a sociálních věcí, jako vlastník komponenty 3.3 Národního plánu obnovy (dále jen „NPO“), zpracovalo Metodický pokyn k DNSH pro VK 3.3 (dále jen „Metodický pokyn“). Metodický pokyn¹ pro uplatňování **zásady DNSH („do no significant harm“)** neboli **„významně nepoškožovat“** vychází z platných postupů a pokynů vydaných orgány EU, blíže kapitola 6.

Metodický pokyn včetně všech příloh je nedílnou součástí Obecných pravidel pro žadatele a příjemce, **je závazný** pro všechny žadatele a příjemce realizující projekty v rámci komponent 3.3 a reflektuje horizontální princip DNSH.

Metodický pokyn navazuje na vyhodnocení principu **„do no significant harm“** (dále jen „DNSH“) dle Technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškožovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost (oznámení č. 2021/C58/01) ve fázi přípravy a schválení NPO, jeho cílem je stanovit proces pro prokázání implementace podmínek DNSH dle Prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka ze dne 31. 8. 2021.

Pozn., odkazuje-li tento metodický pokyn na právní předpis, rozumí se jím právní předpis ve znění pozdějších předpisů, tedy aktuálně platný a účinný právní předpis, není-li dále v textu výslovně stanoveno jinak.

¹ Tzv. Submetodika VK 3.3 vytvořena dle bodu 2.1 Metodického pokynu MPO k DNSH.

2 KONTROLNÍ PROTOKOL K DNSH A POTVRZENÍ O SPLNĚNÍ DNSH-ZÁVĚREČNÉ

Žadatel/příjemce je povinen k projektu, který je spolufinancovaný z RRF v rámci komponenty 3.3 doložit vyplněný **Kontrolní protokol k DNSH² a Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné** a prokázat, že každá činnost v rámci jeho projektu je v souladu se zásadou „významně nepoškozovat“. To se stejnou měrou týká činností, u nichž se má za to, že přispívají k zelené transformaci, i všech ostatních opatření a činností zahrnutých do NPO. Žadatel/příjemce má povinnost doložit **Kontrolní protokol k DNSH nejpozději k datu podání žádosti o podporu. Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné je nutné doložit se závěrečnou zprávou o realizaci.**

² Viz Příloha č. 17 Obecných pravidel.

3 OBECNÉ NASTAVENÍ ZÁSADY DNSH

Zásada DNSH je princip, k jehož dodržování jsou komponenty a jednotlivá opatření (milníky a cíle) zavázány nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2021/241, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost. Zásada DNSH stanovuje, že **žádné opatření v rámci NPO nepoškodí environmentální cíle ve smyslu č. 17 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2020/852 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (tzv. „Nařízení o Taxonomii“).**

Rozsah posouzení by měl zahrnovat **fáze výroby, používání a konce životnosti** – hodnocení dopadů všude tam, kde lze očekávat největší škody.

Aktivita žádného projektu/opatření, nesmí být v rozporu s následujícími cíli:

- zmírňování změny klimatu;
- přizpůsobení se změně klimatu;
- udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů;
- přechod na oběhové hospodářství včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace;
- prevence a omezování znečištění;
- ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů.

Všechny aktivity projektu musí být v souladu se stávajícími mezinárodními a vnitrostátními zákony a předpisy, které mají za cíl přispívat k výše zmíněným principům DNSH, tj. prokázat splnění platných právních norem EU a ČR, stejně tak jako soulad s národními strategickými politikami naplňujícími environmentální cíle. Dále je žadatel povinen zásadu DNSH zohlednit při výběru dodavatelů v zadávacích podmínkách na aktivity projektu a tímto způsobem přenést povinnosti vyplývající ze zásady DNSH i na dodavatele a subdodavatele.

Smyslem principu „významně nepoškozovat“ je zamezit financování a do budoucna obecnému provádění takových činností, které mají škodlivý vliv na environmentální cíle. Z toho důvodu je potřeba zásadu „významně nepoškozovat“ reflektovat v zásadní smluvní a právně závazné dokumentaci, kterou žadatel/příjemce připravuje, např. **podklady pro stavební řízení např. EIA, SEA, zadávací dokumentace k výběru dodavatele, smlouva o dílo, aj.**

Žadatel/příjemce musí po dodavateli požadovat informace, jakým způsobem při plnění zakázky naplňuje zásadu „významně nepoškozovat“ v návaznosti na konkrétní podmínky DNSH. Dodavatel

může být pověřen vyplněním reportovacích dokumentů – **Kontrolní protokol k DNSH³ a Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné**. Požadavek na poskytnutí informace o plnění či vyplnění dokumentů – **Kontrolní protokol k DNSH a Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné** je vhodné zpracovat do smluvní dokumentace zadávacího a výběrového řízení, případně zajistit posouzení naplňování zásady „významně nepoškozovat“ třetí osobou.

Žadatel/příjemce a autorizovaná osoba, která zpracovávala projektovou dokumentaci, potvrdí svůj úmysl dodržet zásadu DNSH podpisem kontrolního protokolu, viz příloha č. 17 Obecných pravidel „Kontrolní protokol k zásadě DNSH pro všechny žadatele a příjemce VK 3.3.“).

3.1 Podpůrné materiály pro plnění DNSH⁴

Tento typ materiálů slouží k tomu, aby žadatel/ příjemce prokázal, že aktivity/opatření jsou v souladu s existujícím právním rámcem a stejně tak v souladu s národními strategickými politikami naplňujícími environmentální cíle. Mezi tyto důkazy je možné zařadit:

- Byly splněny požadavky dle příslušné části právních předpisů EU (zejména posouzení vlivů na životní prostředí v relevantních případech) a byla udělena příslušná povolení/oprávnění.
- Opatření/činnost zahrnuje prvky, které vyžadují, aby společnosti zavedly uznávaný systém environmentálního řízení, jako je EMAS (nebo případně certifikaci podle ISO 14001 či jiné rovnocenné normy), nebo aby používaly a/nebo vyráběly zboží nebo poskytovaly služby, kterým byla udělena ekoznačka EU⁵ nebo jiná ekoznačka typu I.⁶
- Opatření/činnost se týká provádění osvědčených postupů v oblasti životního prostředí nebo dosažení srovnávacích kritérií stanovených v odvětvových referenčních dokumentech⁷ přijatých podle čl. 46 odst. 1 nařízení (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS).

³ Viz Příloha č. 17 Obecných pravidel

⁴ Pro žadatele a příjemce

⁵ Systém ekoznačky EU je stanoven Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 o ekoznačce EU. Seznam skupin výrobků, pro něž byla stanovena kritéria ekoznačky EU, je k dispozici na adrese: <https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html>

⁶ Ekoznačky typu I stanoví norma ISO 14024:2018.

⁷ https://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/sectoral_reference_documents_en.htm

4 NAPLŇOVÁNÍ SPECIFICKÝCH CÍLŮ DNSH

Žadatel/ příjemce uvede v **Kontrolním protokolu k DNSH⁸ a Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné** u jednotlivých cílů DNSH, které jsou uvedeny níže, jejich naplňování:

- **Zmírňování změny klimatu;**
- **přízpůsobení se změně klimatu;**
- **udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů;**
- **přechod na oběhové hospodářství včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace;**
- **prevence a omezování znečištění;**
- **ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů.**

Žadatelům/příjemcům je doporučeno, aby přenesli některé povinnosti vyplývající z této metodiky na zpracovatele projektové dokumentace stavby a na dodavatele, aby mohli řádně prokázat plnění DNSH prostřednictvím kontrolního protokolu (včetně nezbytných příloh).

Vyplnění všech částí Kontrolního protokolu k DNSH i Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné je povinné pro všechny aktivity spadající pod komponentu 3.3. U každého specifického cíle je upřesněno, pro které aktivity je daný cíl relevantní a dále jsou blíže specifikovány podmínky, jak lze tento cíl naplňovat.

4.1 Zmírňování změny klimatu

Aktivity projektu nesmí vést ke značným emisím skleníkových plynů. Žadatel/příjemce prokáže naplňování principu DNSH za pomoci uvedení hodnot dosahovaných úspor, instalované kapacity či vyjádřením ušetřených kg/t CO₂ za časovou jednotku.

Možné příklady naplňování tohoto cíle:

- **Novostavby** – je nutné deklarovat, že splňuje alespoň o 20 % nižší potřebu primární energie, než je požadavek na budovy s téměř nulovou spotřebou energie (novostavba odpovídá klasifikační třídě A – mimořádně úsporná v grafické části PENB).
- **Rekonstrukce** – po dokončení rekonstrukce je potřeba deklarovat úsporu primární neobnovitelné energie, případně snížení emisí skleníkových plynů, v procentech v porovnání s původními emisemi před rekonstrukcí.

⁸ Viz Příloha č. 17 Obecných pravidel.

Pro oba výše zmíněné příklady platí, že je dále nutné deklarovat jednotlivé aktivity, které vedou ke snížení spotřeby primární neobnovitelné energie, případně snížení emisí skleníkových plynů, např. **instalace FVE, instalace tepelného čerpadla, použití oken s trojskly, zavedení energetického managementu** apod. Dále bude součástí podklad o instalaci kapacity obnovitelné energie v hodnotách kWp, které představují snížení skleníkových plynů v jednotkách kg/t/rok.

4.2 Přizpůsobování se klimatu

V rámci ČR jsou vyhodnoceny dopady změn klimatu v dokumentu Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR⁹. Tato strategie spolu s Komplexní studií dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR¹⁰ identifikuje hlavní projevy změny klimatu v ČR.

Mezi ně patří:

- dlouhodobé sucho;
- povodně a přívalové povodně;
- vydatné srážky;
- zvyšování teplot;
- extrémně vysoké teploty;
- extrémní vítr;
- požáry vegetace.

Žadatel/příjemce má povinnost provádět taková opatření a aktivity, které povedou k minimalizaci všech výše zmíněných dopadů, případně musí akcentovat i existenci místně specifických rizik a zohlednit je¹¹.

Mezi taková opatření lze zařadit, například:

- zajištění tepelného komfortu v budově;
- zbudování vegetačních konstrukcí (zelené střechy či zelené fasády);
- technologie pro akumulaci, úpravu a rozvod šedých a srážkových vod v budovách za účelem splachování, praní a dalších relevantních užití s výjimkou úpravy na vodu pitnou;
- opatření pro řízenou dotaci podzemních vod (vsaky);
- realizace vnějších stínících prvků snižující teplotní zátěž budovy;

⁹ [Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR - Ministerstvo životního prostředí \(mzp.cz\)](#)

¹⁰ [OEOK-Aktualizována studie 2019-20200128.pdf \(mzp.cz\)](#)

¹¹ Města a regiony často mají zpracovány vlastní adaptační strategie, které blíže specifikují rizika pro dané město či region.

- realizace systému využívající odpadní teplo;
- realizace povrchu snižující akumulaci tepla apod.

Dále bude dodrženo, že zavedená adaptační řešení nebudou mít nepříznivý vliv na adaptační úsilí ani míru odolnosti jiných osob, přírody, kulturního dědictví, aktiv a jiných hospodářských činností vůči fyzickým rizikům souvisejícím se změnou klimatu; jsou v souladu s místními, odvětvovými, regionálními nebo vnitrostátními strategiemi a plány přizpůsobení se změně klimatu; a co nejvíce zvažují využití přírodě blízkých řešení nebo se opírají o modrou nebo zelenou infrastrukturu.

4.3 Udržitelnost využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů

U tohoto cíle dochází k identifikaci rizik zhoršování stavu životního prostředí související se zachováním jakosti vody a předcházení nedostatku vody. Činnost nesmí významně poškozovat udržitelné využívání a ochranu vodních a mořských zdrojů, poškozovat dobrý stav nebo ekologický potenciál vodních útvarů, včetně podzemních vod.

Žadatel/příjemce bude provádět taková opatření, které povedou k tomuto cíli, tj. snížení spotřeby pitné vody, ztrát ve vodohospodářské infrastruktuře, podpoře znovuvyužití částečně čištěných odpadních (šedých) vod, vsakování dešťových vod co nejbližší místa jejich dopadu apod. Dále při pořízování vnitřního vybavení budovy bude optimalizována spotřeba vody prostřednictvím instalace produktů, které mají dvě nejvyšší hodnocení EU Water Label. Příjemce dotace předloží u všech těchto výrobků příslušné certifikáty (technické listy) produktů:

- umyvadlové baterie a kuchyňské baterie mají maximální průtok vody 6 litrů/min;
- sprchy mají maximální průtok vody 8 litrů/min;
- WC zahrnující soupravy, mýsy a splachovací nádrže mají úplný objem splachovací vody maximálně 6 litrů a maximální průměrný objem splachovací vody 3,5 litru;
- pisoáry spotřebují maximálně 2 litry/mýsu/hodinu. Splachovací pisoáry mají maximální úplný objem splachovací vody 1 litr.

Technické specifikace¹² pro zařízení k využívání vody

1. Průtok se zaznamenává při standardním referenčním tlaku 3 –0/+0,2 bar nebo 0,1 –0/+0,02 u výrobků omezených na nízký tlak.
2. Průtok při nižším tlaku 1,5 –0/+0,2 bar je $\geq 60\%$ maximálního dostupného průtoku.
3. U směšovacích sprch je referenční teplota 38 ± 1 °C.
4. Pokud musí být průtok nižší než 6 l/min, je v souladu s pravidlem stanoveným v bodě 2.
5. U výtokových ventilů se postupuje podle bodu 10.2.3 normy EN 200 s těmito výjimkami:
 - a) u výtokových ventilů, které nejsou určeny pouze pro nízkotlaké použití: použijte tlak 3 –0/+0,2 bar střídavě do ventilu na teplou a studenou vodu;
 - b) u výtokových ventilů, které jsou určeny pouze pro nízkotlaké použití: použijte tlak 0,4 –0/+0,02 bar do ventilu na teplou i studenou vodu a zcela otevřete regulátor průtoku.

V případě podpory komplexních projektů bude zaměřena i na efektivní hospodaření s vodou, jako je využívání dešťové vody, využívání šedé a recyklované vody atd. Komplexním projektem se rozumí koordinovaná realizace opatření za účelem zlepšení tepelných vlastností obálky budovy s opatřeními ke zvýšení energetické účinnosti technologického systému a s využitím adaptačních a mitigačních opatření. Hlavní výhodou tohoto přístupu je, že typy opatření je možné vzájemně optimalizovat v rámci jedné renovace. To umožňuje dosáhnout s daným objemem investičních nákladů optimálních energetických úspor.

Legislativní zdroje:

- zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody;
- zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivu na životní prostředí;
- zákon č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon);
- zákon č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích;
- zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví.

4.4 Přechod na oběhové hospodářství včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace

V rámci dosahování tohoto cíle je nutné řídit se tím, že odpadové hospodářství je založeno na hierarchii, kdy je:

1. prioritou **předcházení vzniku odpadu;**

¹² K posouzení technických specifikací výrobků je na úrovni EU k dispozici odkaz na normy EU: EN 200 „Zdravotně technické armatury – Výtokové ventily a ventilové směšovací baterie pro vnitřní vodovody typu 1 a 2 – Všeobecná technická specifikace“; EN 816 „Zdravotně technické armatury – Samočinné uzavírací armatury PN 10“; EN 817 „Mechanické směšovací baterie (PN 10) – Všeobecné technické požadavky“; EN 1111 „Zdravotně technické armatury – Termostatické směšovací baterie (PN10) – Všeobecné technické podmínky“; EN 1112 „Zdravotně technické armatury – Sprchy pro zdravotně technické armatury pro vnitřní vodovody typu 1 a typu 2 – Všeobecné technické požadavky“; EN 1113 pro „Zdravotně technické armatury – Sprchové hadice pro zdravotně technické armatury pro vnitřní vodovody typu 1 a typu 2 – Všeobecné technické požadavky“ včetně metody pro testování odolnosti hadice proti ohybu; EN 1287 pro „Zdravotně technické armatury – Nízkotlaké termostatické směšovače – Všeobecné technické požadavky“; EN 15091 „Zdravotně technické armatury – Elektronicky otevírané a uzavírané zdravotně technické armatury“.

2. a nelze-li vzniku odpadu předejít, pak v následujícím pořadí jeho **příprava k opětovnému použití**;
3. **recyklace**;
4. **jiné využití** (včetně zásypů, při nichž jsou jiné materiály nahrazeny odpadem);
5. a není-li možné ani to, jeho **odstranění**.

Cílem tohoto opatření je, aby činnost významně nepoškodila oběhové hospodářství, včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace, tzn. nevedla k významné nehospodárnosti v používání materiálů nebo v přímém nebo nepřímém využívání přírodních zdrojů nebo by významně přispívala ke vzniku, spalování bez energetického využití nebo odstraňování (skládkování) odpadu nebo pokud by mohlo dlouho dlouhodobé odstraňování odpadu způsobit významné a dlouhodobé škody na životním prostředí. Soulad s DNSH je zajištěn tím, že:

- Opatření/činnost je v souladu s příslušným vnitrostátním nebo regionálním plánem pro nakládání s odpady a programem předcházení vzniku odpadů v souladu s čl. 28 směrnice 2008/98/ES ve znění směrnice (EU) 2018/851, a je-li k dispozici, s příslušnou vnitrostátní, regionální nebo místní strategií pro oběhové hospodářství.
- Opatření/činnost je v souladu se zásadami udržitelných výrobků a s hierarchií způsobů nakládání s odpady, přičemž prioritou je předcházení vzniku odpadů.
- Opatření/činnost zajišťuje, že hlavní využívané zdroje jsou využívány účinně. Řeší nedostatky ve využívání zdrojů, včetně zajištění toho, aby produkty, budovy a aktiva byly využívány účinně a byly opravitelné.
- Opatření/činnost zajišťuje účinný a účelný tříděný sběr odpadu u zdroje a odesílání u zdroje vytríděných složek k přípravě na jejich opětovné použití nebo recyklaci.

4.4.1 Výstavba a rekonstrukce budov

Odpady, vznikající při uskutečňování, údržbě, rekonstrukcích a odstraňování staveb, jsou nazývané v souladu s názvem podskupiny odpadů v Katalogu odpadů jako „stavební a demoliční odpady“. Jedná se o odpad vznikající při zřizování staveb, jejich údržbě, při změnách dokončených staveb a odstraňování staveb zařazovaný do skupiny 17 Katalogu odpadů (zejména vytěžené zeminy, stavební výrobky a materiály). Žadatel/příjemce prokáže například, že nejméně 70 % (hmotnostních) stavebního a demoličního odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný vzniklého na staveništi je připraveno k opětovnému použití, recyklaci a k jiným druhům materiálového využití, a to včetně zásypů.

Do tohoto hmotnostního procenta je započítáván i stavební nebo demoliční odpad, který je znovu využit, potažmo je předejito jeho vzniku, dle § 3 zákona 541/2020 Sb. o odpadech.

Dle hierarchie odpadů se do tohoto hmotnostního procenta započítává bod **1-4**. Energetické využití odpadů není podporováno.

V rámci technické zprávy dokumentace stavby bude pro výstavbu, příp. pro renovaci provedena bližší identifikace předpokládaných odpadních materiálů na staveništi, tedy bude vytvořen plán nakládání s odpadem. Identifikace bude provedena kvalifikovaným odhadem s ohledem na druh odpadu a jeho zařazení (podle vyhlášky č. 8/2021 Sb.) a stanovení přibližného objemu (hmotnosti). Zvlášť bude identifikován nebezpečný odpad v rozsahu vyhlášky 8/2021 Sb.

Do celkového množství odpadu se nezapočítává nebezpečný odpad, který se musí vhodně likvidovat podle vnitrostátních předpisů o nebezpečných odpadech.

4.4.2 Pořizování bezemisních a nízkoemisních automobilů

Žadatel/příjemce při pořízení automobilů zajistí řádnou likvidaci vozidel při konci životnosti dle požadavků daných legislativou na autovraky. Budou zavedena opatření pro nakládání s odpady jak ve fázi používání (údržby), tak na konci životnosti vozového parku, a to i prostřednictvím opětovného použití a recyklace baterií a elektroniky a dalších dílů (zejména kritických surovin v nich obsažených), v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady.

Opatření pro nakládání s odpady jsou zaváděna v souladu se zákony v oblasti odpadového hospodářství, a to jak zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech, tak zákonem č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností, a zákonem č. 477/2001 Sb., o obalech. U zařízení napájených bateriemi tato opatření zahrnují opětovné použití a recyklaci baterií a elektroniky, včetně důležitých surovin. Dále žadatel prokáže, že zakoupená nebo provozovaná zařízení všech typů neobsahuje olovo, rtuť, šestimocný chrom a kadmium, s výjimkami uvedenými v příloze II směrnice 2000/53/ES.

4.5 Prevence a omezování znečištění

4.5.1 Výstavba a rekonstrukce budov

Smyslem tohoto cíle je, aby činnosti spojené s projektem omezovaly znečištění a dále působily preventivně vůči dalšímu znečišťování životního prostředí, tj. aby nedocházelo ke zvýšení emisí znečišťujících látek do ovzduší, vody či půdy. K dosažení tohoto cíle budou přispívat tato opatření:

- Opatření/činnost je v souladu s příslušnými závěry referenčního dokumentu o nejlepších dostupných technikách (BAT) nebo s referenčními dokumenty o nejlepších dostupných technikách (BREF)¹³ v daném odvětví.
- Budou zavedena alternativní řešení používání nebezpečných látek.¹⁴
- Opatření/činnost je v souladu s udržitelným používáním pesticidů.¹⁵
- Opatření/činnost je v souladu s osvědčenými postupy pro boj proti antimikrobiální rezistenci.¹⁶

Žadatel zajistí, že bylo na staveništi provedeno šetření na potenciální kontaminující látky, např. dle normy ISO 18400. V případě zjištění nebezpečných látek jako je např. azbest, bude zajištěno jeho řádné odstranění.

Dále popíše, jaká přijal opatření ke snížení hluku, prachu a emisí znečišťujících látek při stavebních, demoličních (dekonstrukčních) nebo údržbářských pracích. Dle zákona č. 201/2012 Sb. se za znečišťující látku považuje každá látka, která svou přítomností v ovzduší má nebo může mít škodlivé účinky na lidské zdraví nebo životní prostředí anebo obtěžuje zápachem. Za znečišťování (emisi) se považuje vnášení jedné nebo více znečišťujících látek do ovzduší.

Seznam znečišťujících látek je specifikován v Nařízení vlády č. 145/2008 Sb. Z pohledu znečištění povrchových a podzemních vod se za nebezpečné látky považují látky dle přílohy č. 1 zákona č. 254/2001 Sb. (vodní zákon).

Při výkonu prací na staveništi je nutné předcházet možné ekologické újmě. V případě vzniku nebo zjištění ekologické újmy je provozovatel povinen neprodleně provést veškerá proveditelná nápravná opatření k okamžité kontrole, omezení, odstranění nebo jinému zvládnutí znečišťujících látek nebo jiných škodlivých faktorů, jejichž cílem je omezit ekologickou újmu a nepříznivé účinky na lidské zdraví

¹³ Tento typ podpůrných důkazů se uplatňuje na činnosti spadající do oblasti působnosti směrnice 2010/75/EU („směrnice o průmyslových emisích“). Seznam dostupných závěrů o BAT a BREF je k dispozici na adrese: <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference>

¹⁴ Tato otázka se zabývá prevencí a omezováním znečištění způsobeného průmyslovými činnostmi. Ustanovení čl. 3 bodu 18 směrnice 2010/75/EU („směrnice o průmyslových emisích“) definuje „nebezpečné látky“ jako: „látky nebo směsi vymezené v článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí“. Článek 58 směrnice o průmyslových emisích dále stanoví: „Látky nebo směsi, které jsou z důvodu obsahu těkavých organických sloučenin klasifikovány nařízením (ES) č. 1272/2008 jako karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukci a kterým jsou přiřazeny standardní věty o nebezpečnosti H340, H350, H350i, H360D nebo H360F nebo které musí být těmito větami označovány, musí být co nejdříve a v nejvyšší možné míře nahrazeny méně škodlivými látkami nebo směsmi.“

¹⁵ Jak je stanoveno ve směrnici 2009/128/ES o udržitelném používání.

¹⁶ Závěry Rady o dalších krocích k tomu, aby se EU stala regionem osvědčených postupů v boji proti antimikrobiální rezistenci (2019/C 214/01):

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2019.214.01.0001.01.CES&toc=OJ%3AC%3A2019%3A214%3AFULL

nebo předejít dalšímu rozšiřování ekologické újmy, nepříznivým účinkům na lidské zdraví nebo dalšímu zhoršení funkcí přírodních zdrojů.

Součástí **stavebního deníku** je seznam evidovaných opatření na staveništi. Obsahuje seznam znečišťujících látek a jaká opatření byla zavedena k omezení šíření emisí do okolního prostředí.

4.5.2 Pořizování bezemisních a nízkoemisních automobilů

Vozidla splňují požadavky posledního použitelného stupně schvalování typu z hlediska emisí lehkých užitkových vozidel Euro VI stanovené v souladu s nařízením (ES) č. 715/2007 a z hlediska emisí z těžkých nákladních vozidel Euro VI stanovené v souladu s nařízením (ES) č. 595/2009.

U silničních vozidel kategorií M a N splňují pneumatiky požadavky na vnější hluk odvalování v nejvyšší zastoupené třídě a koeficient valivého odporu (ovlivňující energetickou účinnost vozidla) ve dvou nejvyšších zastoupených třídách podle nařízení (EU) 2020/740, což lze ověřit v Evropské databázi výrobků s energetickým označením (EPREL).

Pořízená vozidla budou v každém případě odpovídat požadavkům platné legislativy.

Investice má pozitivní dopad na znečištění, zejména snižuje emise jiných znečišťujících látek než skleníkových plynů a také zlepšuje kvalitu ovzduší.

4.6 Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů

U projektů umístěných v oblastech citlivých z hlediska biologické rozmanitosti nebo v jejich blízkosti (včetně sítě chráněných oblastí Natura 2000, míst světového dědictví UNESCO a klíčových oblastí biologické rozmanitosti, jakož i dalších chráněných oblastí) bude případně provedeno příslušné posouzení a na základě jeho závěrů budou provedena nezbytná zmírňující opatření.

Dále v relevantních případech stanovených vlastníkem komponenty v podmínkách výzvy žadatel zajistí, že bude provedeno **posouzení z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů**. Jestliže tento průzkum povede ke zjištění jejich výskytu, potom žadatel popíše, jaká opatření jsou navržena a jak budou zohledněna v rámci projektu.

Pro správné zhodnocení dosažení plnění této zásady žadatel uvede, jaká ochranná, zmírňující a kompenzační opatření na ochranu životního prostředí byla před stavbou a během stavby provedena.

Při budování nové stavby nesmí dojít k realizaci aktivit projektu s ohledem na technická screeningová kritéria na¹⁷:

a) orné půdě a zemědělské půdě se střední až vysokou úrovní úrodnosti a podzemní biologické rozmanitosti podle průzkumu EU LUCAS ¹⁸ ;
b) zelené louce s uznávanou vysokou hodnotou biologické rozmanitosti a půdě, která slouží jako stanoviště ohrožených druhů (flóry a fauny) uvedených na Evropském červeném seznamu ¹⁹ nebo na Červeném seznamu ohrožených druhů IUCN ²⁰ ;
c) půdě, která odpovídá definici lesa stanovené ve vnitrostátních právních předpisech nebo používané v národní inventuře skleníkových plynů, nebo pokud taková definice neexistuje, půdě, která je v souladu s definicí lesa podle FAO ²¹ .

Budou respektovány limity zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (včetně instalací venkovních OZE.
--

Žadatel/příjemce dotace bude postupovat v souladu s platnými předpisy v oblasti ochrany přírody a krajiny (zejména dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákona č. 334/1992 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu, a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí) a zajistí, že projekt nebude ve významné míře negativně ovlivňovat předměty ochrany přírody a krajiny.

¹⁷ Blíže kapitola 7. Stavby a nemovitosti přílohy nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852. Odkaz na dokument: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d84ec73c-c773-11eb-a925-01aa75ed71a1.0017.02/DOC_3&format=PDF

¹⁸ JRC ESDCA, LUCAS: rámcový průzkum využití půdy a krajinného pokryvu (verze ze dne [datum přijetí]: <https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/lucas>).

¹⁹ IUCN, **Evropský červený seznam ohrožených druhů IUCN** (verze ze dne [datum přijetí]: <https://www.iucn.org/regions/europe/our-work/biodiversity-conservation/european-red-list-threatened-species>).

²⁰ IUCN, **Červený seznam ohrožených druhů IUCN** (verze ze dne [datum přijetí]: <https://www.iucnredlist.org>).

²¹ Půda o rozloze větší než 0,5 hektaru se stromy vyššími než pět metrů a korunovým zápojem tvořícím více než 10 % nebo se stromy schopnými dosáhnout těchto limitů *in situ*. Nezahrnuje území, u něhož převažuje zemědělské nebo městské využití. Posouzení globálních lesních zdrojů FAO 2020. Pojmy a definice (verze ze dne [datum přijetí]: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

5 PŘEHLED DOKUMENTŮ SLOUŽÍCÍ K DOLOŽENÍ PLNĚNÍ DNSH

Níže uvedené dokumenty slouží k prokázání toho, že všechny aktivity/opatření projektu jsou v souladu se zásadou DNSH. Termín, periodicita a povinnost předkládání dokumentace jsou uvedeny v podmínkách výzev. Jedná se například o:

- energetický posudek;
- průkaz energetické náročnosti budovy (u renovací pro stav před a po realizaci opatření);
- technické listy produktů nebo certifikáty, např. EU Water label s dvěma nejvyššími třídami v případě pořízování vnitřního sanitárního vybavení apod.;
- posouzení z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů;
- výpis z katastru nemovitostí ke stavebnímu pozemku;
- posouzení vlivu na životní prostředí (EIA), pokud je dle zákona vyžadováno;
- zpráva o průzkumu dle Metodického pokynu MŽP (v případě rekultivace kontaminovaného území);
- zpráva dodavatele o splnění požadavku recyklace minimálně 70 % stavebních a demoličních odpadů vycházející z požadavku na respektování principů DNSH včetně výpočtů a dokladů;
- doklady o převzetí odpadu k ekologické likvidaci nebo potvrzení od certifikované firmy, která má oprávnění nakládat s odpadem dle norem s uvedením hmotnosti převzatého odpadu;
- kontrolní protokol DNSH o tom, že žádná aktivita/opatření nevede k porušování zásady DNSH;
- potvrzení o splnění DNSH – závěrečné, které prokazuje implementaci zásady DNSH na projektu dle této metodiky.

6 LEGISLATIVNÍ RÁMEC DNSH

Zásada DNSH („Do No Significant Harm“ = „významně nepoškozovat“, také „zásadně nepoškozovat environmentální cíle“ či „zásada zásadně neškodit“) je ukotvena ve sdělení Komise „Zelená dohoda pro Evropu“ (European Green Deal) bod 2.2.5 *A green oath: ‘do no harm’* a dále v řadě legislativních aktů EU. Účelem je neposkytovat environmentálně škodlivé dotace či jiné veřejné podpory, k čemuž se EK zavázala napříč EU financováním.

Nařízení EU č. 2021/241 o nástroji pro oživení a odolnost (Recovery and Resilience Facility, Nařízení 2021/241)²² stanoví, že žádné opatření (tj. žádná reforma a žádná investice) zahrnuté do národního plánu pro oživení a odolnost by nemělo vést k významnému poškozování environmentálních cílů, tj. musí být v souladu s DNSH ve smyslu čl. 17 Nařízení o Taxonomii.

Evropská komise v Oznámení č. 2021/C58/01 **Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost** (dále také „Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškozovat““)²³ stanovila způsoby uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ v kontextu Nařízení 2021/241 s ohledem na jeho specifický charakter. Cílem pokynů je objasnění významu uplatňování zásady DNSH a toho, jak mají členské státy vyhodnotit, že jimi navrhovaná opatření v NPO jsou s touto zásadou v souladu zejm. při přípravě NPO.

Princip DNSH je nejpodrobněji operacionalizován v **nařízení EU č. 2020/852 (Nařízení o Taxonomii)**²⁴ a na základě tohoto nařízení vydaných kritérií viz **Příloha 1 a Příloha 2 Nařízení Komise v přenesené pravomoci C/2021/2800, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852, pokud jde o stanovení technických screeningových kritérií**²⁵ (dále jen „Technická screeningová kritéria“). Nařízení o taxonomii a příslušné prováděcí akty stanovují podmínky, za kterých lze hospodářskou činnost a investice považovat za „plně environmentálně udržitelné“, princip DNSH je však pouze částí tohoto konceptu.

²² Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost. Dostupný z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241>

Článek 4a („Horizontální zásady“) nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost stanoví, že z tohoto nástroje se podporují pouze opatření, která dodržují zásadu „významně nepoškozovat“ a články 15 a 16 („Plán pro oživení a odolnost“ a „Posouzení Komise“) stanoví, že plány pro oživení a odolnost by měly vysvětlovat, „jak tento plán zajistí, aby žádné opatření k provádění reform a investičních projektů v něm zahrnuté významně nepoškozovalo cíle v oblasti životního prostředí ve smyslu článku 17 nařízení (EU) 2020/852 (zásada „významně nepoškozovat“), a měly by být na základě toho i posuzovány.

²³ Oznámení Komise Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost (2021/C 58/01); Dostupné z https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.058.01.0001.01.CES&toc=OJ%3AC%3A2021%3A058%3AFULL

²⁴ Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/208824. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32020R0852>

²⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=PI_COM:C\(20opatře21\)2800](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=PI_COM:C(20opatře21)2800)

EK spolu s Radou EU (ECOFIN) vydaly kladné hodnocení plánu Česka pro oživení a odolnost (NPO). Předmětem posuzování NPO ze strany Komise byl i soulad navržených komponent s DNSH, přičemž konkretizované podmínky pro posouzení, resp. hodnocení souladu obsahuje **Příloha Prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka ze dne 31. 8. 2021 (Council Implementing Decision, Příloha CID)**²⁶, a to v popisu v rámci každé komponenty (viz kap. 8.3).²⁷

V mnoha ohledech však podmínky komponent v rámci CID odkazují na povinnost dodržet zásadu DNSH, přičemž je odkazováno na podmínky stanovené v Technických pokynech k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ (2021/C58/01). Ty jsou tak stále relevantní pro identifikaci podmínek DNSH, a to přesto, že návrh NPO byl již Komisí a Radou EU (ECOFIN) jako celek prizmatem DNSH hodnocen a schválen.

6.1 Zdroje:

- Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií
- Vyhláška č. 264/2020 Sb., o energetické náročnosti budov
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
- Zákon č. 254/2001 Sb., Vodní zákon
- Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
- Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., seznam znečišťujících látek, prahových hodnot a údaje potřebné pro ohlašování do integrovaného registru
- Směrnice 2008/98/ES, o odpadech, ve znění směrnice EU 2018/851
- Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech
- Vyhláška č. 8/2021 Sb. o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) - zejména § 128 (Povolení odstranění stavby, terénních úprav a zařízení)
- Vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb

²⁶ Příloha prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka, Brusel, 31.8.2021, 11047/21 ADD 1, Interinstitucionální spis 2021/0245(NLE);

²⁷ Dle recitálu (19) Prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka (se v souladu s čl. 19 odst. 3 písm. d) a oddílem 2.4 přílohy v Nařízení 2021/241 očekává, že plán pro oživení a odolnost zajistí, aby žádné opatření pro provádění reforem a investičních projektů v něm zahrnuté (hodnocení A) významně nepoškozovalo environmentální cíle ve smyslu článku 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 (zásada „významně nepoškozovat“). To s výjimkou projektů v rámci tohoto opatření v oblasti výroby elektřiny a/nebo tepla, jakož i související infrastruktury pro přenos a distribuci zemního plynu, které jsou v souladu s podmínkami stanovenými v příloze III Technických pokynů Komise (2021/C58/01).

- Vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady – zejména § 42 a příloha č. 24.
- Protokol EU o nakládání se stavebními a demoličními opady

6.2 Zdroje k DNSH

1. Nástroj pro oživení a odolnost: Nařízení 2021/241.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241>
2. Taxonomie: Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32020R0852>
3. Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost (2021/C 58/01)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52021XC0218\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52021XC0218(01))
4. Příloha CID: Příloha prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka, Brusel, 31.8.2021, 11047/21 ADD 1, Interinstitucionální spis 2021/0245(NLE); Dostupné z <https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/2021/10/PRILOHA-provadeciho-rozhodnuti-Rady-o-schvaleni-posouzeni-planu-pro-oziveni-a-odolnost-Ceska.pdf>
5. Technická screeningová kritéria; Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) C/2021/2800, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852, pokud jde o stanovení technických screeningových kritérií pro určení toho, za jakých podmínek se hospodářská činnost kvalifikuje jako významně přispívající ke zmírňování změny klimatu nebo k přizpůsobování se změně klimatu, a toho, zda tato hospodářská činnost významně nepoškozují některý z dalších environmentálních cílů;
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=PI_COM%3AC%282021%292800

7 ZKRATKY

Zkratky použité v tomto MP jsou uvedeny v Obecných pravidlech s názvem Seznam zkratk.

CP – „climate proofing“ – prověřování klimatické odolnosti infrastruktury s očekávanou životností alespoň 5 let

CPR – „common provisions regulation“ - Obecné nařízení (CPR) (nařízení EU č. 2021/1060)

DNSH – „do no significant harm“ – princip nepoškozovat životní prostředí

NPO – Národní plán obnovy ČR

OP – operační program (politika soudržnosti)

OZE – obnovitelné zdroje energie

SC – specifický cíl (politika soudržnosti)

RRF – Recovery and Resillience Facility – nařízení EU č. 2021/241

ŘO – řídicí orgán (politika soudržnosti)

VFR – Víceletý finanční rámec EU

VK – vlastník komponenty (NPO / RRF)

VZ – veřejné zakázky

8 PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Kontrolní protokol k DNSH, jehož vzor je samostatnou přílohou Obecných pravidel pro žadatele a příjemce č. 17

Příloha č. 2 – Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné, jehož vzor je samostatnou přílohou Obecných pravidel pro žadatele a příjemce č. 19.